

Posudek diplomové práce Jaroslavy Štréblové Rozvíjení vypravěčských dovedností žáků na 1. stupni základní školy

Jak uvádí autorka v Úvodu, v průběhu dvanácti let její učitelské praxe se markantně zhoršila kvalita vyjadřování žáků na 1. stupni ZŠ. To je také důvod volby tohoto didaktického tématu – žáci totiž prokazují úroveň svých vyjadřovacích dovedností nejnázne prostřednictvím prostého vypravování.

Autorčin záměr a vlastní postup (včetně výkladu o použitých metodách) jsou jasně prezentovány v nepřilíš obsáhlém Úvodu. Diplomová práce, jež má výzkumný charakter, je rozdělena na část teoretickou a praktickou, obě rozsahem identické. První z nich se věnuje charakteristice zkoumaného slohového útvaru, požadavkům na dobré vypravování, typům jazykových prostředků oživujících vypravování a místu tohoto útvaru v Rámcovém vzdělávacím programu. Diplomantka upozorňuje na specifický charakter a metodiku přípravy komunikátů mluvených a psaných.

Autorčino šetření se opírá o metodu rozhovoru s učiteli a metodu dotazníku. Domnívám se, že by postup jejich aplikace měl být prezentován – jako součást výzkumu – v Praktické části – spolu s vyhodnocením metody rozboru samostatných prací žáků. Ke kompoziční stránce diplomové práce ještě uvedme, že požadavku logičnosti hierarchizace sdělovaných poznatků neodpovídá autorčino členění v podkapitole 1.4, jež se věnuje zastoupení slohových útvarů v Rámcovém vzdělávacím programu, avšak jsou sem zahrnuty výklady o použitých metodách.

Výsledky dotazníku, čítajícího dvacet otázek, jsou precizně vyhodnoceny – vyjádřeny rovněž procentuálně a přehledně zachyceny barevnými kruhovými diagramy. Poměrně rozsáhlý soubor konkrétních námětů pro nácvik vypravěčských dovedností žáků využitelných ve školní praxi najdeme v kapitole 1.7. Ta tvoří spolu s analýzou žákovských prací nejcennější část diplomové práce.

Vyhodnocení tabulek, jejichž značný rozsah je výsledkem osmnácti zvolených kritérií pro analýzu sta žákovských komunikátů, je provedeno velmi důsledně. Myslím, že by zde mohlo být vysvětleno (zprecizněno) hledisko nazvané Souvislost. Velmi zajímavou kapitolu představuje prezentace častých nedostatků v žákovských komunikátech, typologicky utříděných do homogenních skupin, zejména nelogičností, jichž autorka registruje a uvádí desítky.

Uvedme některé připomínky věcného charakteru. Na s.6 (2.odst.) autorka mluví o složkách vypravování, ale není zřejmé, které má na mysli – bylo by proto žádoucí tyto výklady upřesnit. V Úvodu (s.9) a v dotazníku (s.13) má diplomantka zřejmě na mysli výplňková slova, nikoli doplňková. Na s.8 (8.ř. zdola) je nesprávné vyjádření – „nespisovných tvarů a koncovek“. Není zřejmé, proč je kapitola 1.4.1 nazvána Metoda rozhovoru s jinými učitelkami.

Jazyková stránka diplomové práce odpovídá normě odborného stylu, pouze na s.53 (1.ř. 2.odst.) najdeme stylově nevhodný obrat („...polovina žáků ... dokázala dotáhnout do konce úvodní myšlenku“), na s.42 je 1.odst. podkap. 2.1 formulačně poněkud nesrozumitelný.

Pravopisné chyby se v práci nevyskytují, jen v interpunkci najdeme několik pochybení – na s.7 (2.ř. zdola) chybí čárka před *a*, na s.42 (na konci 1.odst. v podkap. 2.1) a na s.53 (6.ř.) nemá být čárka před *apod.*, na s.42 (v 2.odst. podkap. 2.1) je porušena shoda, na s.53 (1.ř. 3.odst.) nemá být čárka před *až*. Chybné tvary substantiv na s.59 (4.a 11.ř.) pokládejme za překlepy.

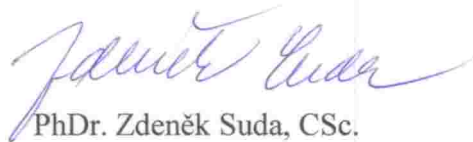
Poznámku formálního rázu lze mít k nejednotné citaci (pořadí jména a příjmení) na s.5-8. V Seznamu použité literatury je chybně uveden název publikace Současná česká stylistika.

Diplomová práce Jaroslavy Štréblové má velmi dobrou úroveň, její cíl byl splněn. Nutno ocenit zejména, jak se autorka vypořádala s pracností procesu vyhodnocování, způsobenou

poměrně náročnou metodologií rozboru žákovských písemných prací. Diplomantka prokazuje vysokou míru metodické erudice a zaujetí pro obor.

Domnívám se, že přes uvedené dílčí nedostatky lze práci jednoznačně doporučit k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň: **výborně**.

PhDr. Zdeněk Suda, CSc.
vedoucí diplomové práce

Rokycany 19. 7. 2012